

Šīs informatīvās lapas sagatavotas sadarbībā ar *ES Notāru padomi (CNUE)*.

1 Kā tiek taisīts pēdējās gribas rīkojums (testaments, savstarpējs testaments vai mantojuma līgums)?

Izņemot noteiktu skaitu īpašu gadījumu (Civilkodeksa (*Burgerlijk Wetboek*) 4:97.-107. pants), testamentu var sastādīt tikai ar notariālu aktu vai privātu aktu rokrakstā, nododot to glabāšanā notāram (Civilkodeksa 4:94. pants). Testaments, kuru sastādījuši divi vai vairāki testatori, netiek pieņemts (Civilkodeksa 4:93. pants). Netiek pieņemts arī nolīgums par nākotnes mantojumu. Saskaņā ar Civilkodeksa 4:4. panta 2. punktu nolīgums, kura nolūks ir daļēji vai pilnībā atsavināt vēl nenodotu īpašumu, nav spēkā.

2 Vai pēdējās gribas rīkojumam vajadzētu būt reģistrētam, un ja jā, tad kā?

Testamentu sastādījušajam notāram nākamajā darba dienā ir jāreģistrē šī informācija Centrālajā testamentu reģistrā (CTR).

Skatīt arī: <http://www.centraaltestamentenregister.nl/>. Informācija par testamenta glabāšanu, reģistrēšanu un meklēšanu ir pieejama arī Eiropas testamentu reģistru tīkla asociācijas (ENRWA) tīmekļa vietnes sadaļā "Informācijas lapa" <http://www.arert.eu>

3 Vai ir ierobežojumi brīvībai rīkoties ar īpašumu nāves gadījumā (piemēram, neatņemamā daļa)?

Tiesības uz neatņemamo daļu ir tikai mirušās personas pēcnācējiem (bērniem vai — ja bērni jau ir miruši — mazbērniem). Laulātajam un augšupējiem radniekiem nav tiesību uz neatņemamo daļu. Neatņemamās daļas vērtība atbilst pusei no īpašuma vērtības (skat. Civilkodeksa 4:64. pantu). Ja pēcnācējs piesakās uz savu neatņemamo daļu, viņš vairs netiek uzskatīts par mantinieku, bet gan par kreditoru.

4 Kas manto un cik daudz gadījumā, ja pēdējās gribas rīkojuma nav?

Ja testaments nav sastādīts, dažādās situācijās tiek piemēroti tālāk norādītie principi.

Ja mirusī persona nebija precējusies un tai nebija bērnu, pamatā mantojumu vienādās daļās saņem vecāki, brāļi un māsas, turklāt katrs no vecākiem vienmēr manto vismaz ceturtdaļu īpašuma.

Ja mirusī persona nebija precējusies, taču tai bija bērni, īpašums tiek vienlīdzīgi sadalīts starp bērniem.

Ja mirušajai personai bija laulātais, taču nebija bērnu, pārdzīvojušais laulātais manto visu īpašumu.

Ja mirušajai personai bija laulātais un bērni, bērni un laulātais manto vienlīdzīgas īpašuma daļas, taču pārdzīvojušais laulātais saskaņā ar likumu iegūst mantojumā ietilpstošo mantu. Īpašums laulātā vārdā tiek likvidēts. Visiem mantinieku statusā esošiem bērniem būs likumīgas tiesības uz naudas prasību pret pārdzīvojušo laulāto. Naudas prasība atbilst bērna daļai mantotajā īpašumā. Šī prasība kļūst izpildāma, ja pārdzīvojušajam laulātajam tiek pasludināta maksātnespēja vai tiek uzsākta parāda pārstrukturēšana (skat. arī Fizisko personu parādu pārstrukturēšanas aktu (*Wet schuldsanering natuurlijke personen*)), kā arī pārdzīvojušā laulātā nāves gadījumā (Civilkodeksa 4:13. pants).

Nosacījumi laulātajiem un partneriem reģistrētās partnerattiecībās ir vienādi.

5 Kāda veida iestāde ir kompetenta:

5.1 mantošanas lietās?

5.2 saņemt paziņojumu par mantojuma pieņemšanu vai atraidīšanu?

5.3 saņemt paziņojumu par legāta pieņemšanu vai atraidīšanu?

5.4 saņemt paziņojumu par neatņemamās daļas pieņemšanu un atraidīšanu?

Nīderlandē kompetentā iestāde saistībā ar mantojuma tiesībām ir notārs. Puses var brīvi izvēlēties notāru neatkarīgi no mirušās personas pēdējās dzīvesvietas.

Mantniekam ir trīs iespējas. Ja mantinieks vēlas vienkārši pieņemt mantojumu, to var darīt — tieši vai netieši — bez noteiktām formalitātēm. Mantojuma pieņemšanas rezultātā mantinieks uzņemas neierobežotu personisko atbildību par mantojuma parādiem. Tomēr mantinieks var ierobežot savu atbildību, skaidri apliecinot mantojuma pieņemšanu ar nosacījumu, ka mantojuma parādi nepārsniedz mantojuma vērtību. Ja mantinieks vēlas atraidīt mantojumu vai pieņemt to ar nosacījumu, ka izmaksas nepārsniedz mantojuma vērtību, mantniekam ir jāiesniedz tiesā deklarācija. Pēdējā minētajā gadījumā tiesa nosaka termiņu mantojuma pieņemšanai.

Legātus var pieņemt vai atraidīt bez noteiktām formalitātēm. Saskaņā ar Nīderlandes tiesību aktiem attiecībā uz legātiem nav iespējama to ierobežota pieņemšana.

Likumiskais mantinieks var atteikties no savām tiesībām uz neatņemamo daļu, vienkārši uz to nepiesakoties. Tiesību aktos nav paredzētas īpašas deklarācijas, kas būtu iesniedzamas šajā nolūkā. Ja likumiskais mantinieks atraida savu neatņemamo daļu, pastāv iespēja to norādīt deklarācijā.

6 Īss procedūras apraksts, kura paredzēta mantošanas kārtošanai saskaņā ar valsts tiesību aktiem, tostarp mantojuma sadalei un mantas dalīšanai (tostarp informācija par to, vai mantošanas procedūru sāk tiesa vai cita kompetenta iestāde pēc savas iniciatīvas).

Vairumā gadījumu (īpaši tad, ja ir noslēgts laulības līgums vai ir sastādīts testaments) notāra pakalpojumu izmantošana ir atbilstošākais veids īpašuma likvidācijas īstenošanai. Jebkurš no mantiniekiem vai testamenta izpildītājs (ja tāds ir) var vērsties pie notāra Nīderlandē. Puses var brīvi izvēlēties notāru neatkarīgi no mirušās personas pēdējās dzīvesvietas. Notārs palīdzēs mantiniekiem kārtot ar mantoto īpašumu saistītās lietas. Notārs noteiks, kas ir mantinieki, pēc tam pārbaudīs, vai pastāv testaments, un konsultēs labuma guvējus par to, vai mantojumu būtu vēlams pieņemt, vai arī to būtu izdevīgāk noraidīt. Notārs arī sastāda mantojuma sarakstu un tā atbilstošo sadalījumu. Notārs var arī palīdzēt mantiniekiem nodokļu saistību izpildes jautājumos. Mantojuma likvidācijas procesā tiesa var iesaistīties tikai noteiktās situācijās. Tas attiecas, piemēram, uz gadījumiem, kad rodas strīdi saistībā ar īpašuma likvidāciju vai kāds no mantiniekiem nevar aizstāvēt savas intereses (piemēram, saistībā ar nepilngadību).

7 Kā un kad persona kļūst par mantinieku vai legātāru?

Nīderlandē nav paredzētas konkrētas tiesas procedūras. Tomēr ir pieejams instruments — mantojuma deklarācija (*Verklaring van Erfrecht*), skat.

Civilkodeksa 4:188. pantu; to izsniedz Nīderlandes notārs (skat. Civilkodeksa 3:31. pantu) visām attiecīgajām pusēm, proti, mantiniekiem. Testamenta izpildītājs arī var pieprasīt mantojuma deklarāciju. Mantojuma deklarācijā notārs, pamatojoties uz savām pilnvarām, nosauc personas, kurām ir tiesības uz mantojumu, kā arī norāda to mantojuma daļas un, ja attiecināms, testamenta izpildītāju. Pamatojoties uz mantojuma deklarāciju, mantinieki / testamenta

izpildītājs var sevi identificēt, sadarbojoties ar īpašuma parādniekiem, un var pieprasīt bankas kontu bilanču datu izpaušanu utt. Lai nodotu kādam no mantiniekiem nekustamo īpašumu vai tiesības uz nekustamo īpašumu, ir nepieciešams notariāls akts.

8 Vai mantinieki ir atbildīgi par mirušā parādiem, un ja jā, ar kādiem nosacījumiem?

Ja mantinieks ir bez nosacījumiem pieņēmis mantojumu, viņš uzņemas pilnu atbildību par mirušās personas parādiem (skat. Civill kodeksa 4:182. pantu). Ja mantojums tiek pieņemts, pamatojoties uz izveidoto mantojuma sarakstu, mantinieka atbildība par parādiem nepārsniedz mantojuma vērtību. Mantiniekam nav personiskas atbildības.

9 Kādi dokumenti un/vai informācija parasti vajadzīga nekustamā īpašuma reģistrācijai?

Mantojuma deklarāciju var reģistrēt nekustamā īpašuma publiskajā reģistrā. Lai nodotu citai personai tiesības saistībā ar nekustamo īpašumu vai nekustamā īpašuma īpašumtiesības, ir nepieciešams atsevišķs notariāls akts.

9.1 Vai pārvaldnieka iecelšana ir obligāta vai obligāta pēc pieprasījuma? Ja tā ir obligāta vai obligāta pēc pieprasījuma, kādi pasākumi ir jāveic?

Nīderlandes tiesību akti neparedz obligātu nekustamā īpašuma pārvaldnieka iecelšanu.

9.2 Kas ir tiesīgs izpildīt mirušā pēdējās gribas rīkojumu un/vai pārvaldīt mantojumu?

Testatori var iecelt sava testamenta izpildītāju, kas var likvidēt īpašumu. Ja mantojums tiek pieņemts, pamatojoties uz mantojuma sarakstu, tiesa var iecelt mantojuma pārvaldnieku.

9.3 Kādas ir pārvaldnieka pilnvaras?

Testamentā norādītajam izpildītājam ir ierobežotas pilnvaras saskaņā ar Civill kodeksa 4:144. pantu. Izpildītājs var pārvaldīt īpašumu un kārtot ar īpašumu saistītās parādsaistības. Testatori var piešķirt izpildītājam papildu tiesības, piemēram, lai nodotu īpašumā esošas preces bez mantinieku atļaujas. Ja izpildītājs tiek iecelts kā īpašais izpildītājs (pilnvarotā persona īpašuma likvidācijai), tas var nodot preces un pieņemt visus ar īpašuma sadali saistītos lēmumus.

10 Kādus dokumentus, kas apliecina labuma guvēju statusu un tiesības, saskaņā ar valsts tiesību aktiem parasti izsniedz tiesvedības laikā mantošanas lietās vai tās beigās? Vai tiem ir konkrēts pierādījuma spēks?

Mantinieki var sastādīt īpašuma sadales dokumentu, kas tiek noformēts kā notariāls akts. Šāds dokuments ir nepieciešams mantinieka tiesībspējas gadījumā (sakarā ar to, ka mantinieks ir nepilngadīga persona, vai sakarā ar īpašuma tiesību nodošanu vai īpašuma tiesisko pārvaldību). Nīderlandē notariāls akts ir nepieciešams, lai nodotu nekustamo īpašumu vai tiesības saistībā ar nekustamo īpašumu (skat. iepriekš atbildi uz 7. jautājumu). Visos citos gadījumos īpašuma sadali apliecinošs dokuments nav nepieciešams. Mantojuma deklarācija ir pietiekams pamatojums preču (piemēram, bankas kontos esošo līdzekļu un cita kustamā īpašuma) nodošanai.

Lapa atjaunināta: 01/10/2019

Šīs lapas versiju savā valodā uztur attiecīgais Eiropas Tiesiskās sadarbības tīkla kontaktpunkts. Tulkojumu veic Eiropas Komisijas dienestā. Varbūtējās izmaiņas, ko oriģinālā ieviesušas kompetentās valsts iestādes, iespējams, nav atspoguļotas tulkojumos. Ne Eiropas Tiesiskās sadarbības tīkls, ne Eiropas Komisija neuzņemas nekādu atbildību par šajā dokumentā ietverto vai minēto informāciju vai datiem. Lūdzam skatīt juridisko paziņojumu, lai iepazītos ar autortiesību noteikumiem, ko piemēro dalībvalstī, kas ir atbildīga par šo lapu.

Dalībvalstis, kas ir atbildīgas par nacionālā satura lapu pārvaldību, atjaunina daļu šīs tīmekļa vietnes satura, ņemot vērā Apvienotās Karalistes izstāšanos no Eiropas Savienības. Ja vietnē ir saturs, kurā vēl nav atspoguļota Apvienotās Karalistes izstāšanās, tas ir bez nolūka un tiks labots.